

Андрей Р. Мохоля [editor]

Переписка Градоначальства южно-варшавского и Союза русских журналистов и писателей в Польше в 1937-1938 гг.

Переписка состоит из четырех машинописных документов на польском языке - требования Градоначальства южно-варшавского (1) и ответа Союза русских писателей и журналистов в Польше (2) с двумя приложениями (список членов правления Союза, 2.1. и протокол общего собрания, 2.2.). Язык всех документов придерживается к строгому официальному стилю межвоенной Польши. Язык документов Союза позволяет судить, что их непосредственным автором, является Л.Н. Гомолицкий, секретарь Союза. Курсивом обозначены рукописные фрагменты текста; в квадратных скобках даются замечания или пояснения редактора.

Сокращения, присутствующие в тексте:

- dn. – *dnia* = дня
- p.n. – *pod nazwą* = под названием
- tyg. – *tygodnik* = еженедельник
- art. – *artykuł* = статья
- Dz.U.Rz.P. – *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* = Законодательный вестник Польской Речупосполитой
- poz. – *rozycja* = статья
- od/do godz. – *od/do godziny* = с/до ... часов
- ul. – *ulica* = улица
- dn. – *dnia* = дня
- m. – *mieszkania* = квартира
- o. – *ojciec* = отец (священник)
- P., p., pp. – *pan, panowie* = господин, господа (форма вежл.)
- patrz zał. – *patrz załącznik* = см. приложение
- ks. – *książe* = князь

1.

/машинопись, со штампом, печатью, рукописные исправления, росписи/

STAROSTA GRODZKI¹

POŁUDNIOWO-WARSZAWSKI

Warszawa, dn. 21 maja 1937 r.

-----
ulica 6-go Sierpnia Nr.43

Nr. ~~II-7~~ B- 31- 918

Do

Zarządu Stowarzyszenia
p.n. Związek Rosyjskich Literatów
i Dziennikarzy w Polsce

w miejscu

-----
ulica *Chocimska* Nr 35-14

Redakcja tyg. „*Miecz*”

Na podstawie art.24 o Stowarzyszeniach z dnia 7.X.1932 r. /Dz.Ust.R.P.Nr.94 poz.808/ proszę o dostarczenie w terminie 14-u dni, licząc od dnia następnego po dniu dostarczenia:

1. Sprawozdania ogólnego z działalności Stowarzyszenia,
2. Sprawozdania rachunkowego, ^aktóreby^a objęło wszystkie dochody i wydatki, jak również całą działalność finansową Stowarzyszenia,
3. Listy aktualnego składu Zarządu z adresami jego członków, podając datę walnego zebrania, na którym Zarząd został wybranym, *wraz z odpisem* ^bprotokołu^b.
4. Dokładnego adresu Stowarzyszenia z podaniem dni i godzin urzędowania.

^cWrazie^c niezadośćuczynienia powyższemu żądaniu, względnie niewyjaśnienia w wymienionym terminie powodów niemożności złożenia sprawozdań, zostanie zastosowane postępowanie przymusowe przewidziane w art.art. 45 – 48 Rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 22.III.1928 r. /Dz.Ust.R.P.Nr.36 poz.342/ o postępowaniu przymusowym w administracji.-

STAROSTA GRODZKI

/pocniść - podpis/

KAZIMIERZ OSNOWSKI

REFERENDARZ ²

JS

Otrzymałem 26/V.37

L.Gomol. ³

Перевод:

Городской староста ¹

южно-варшавский

Варшава, 21 мая 1937 г.

(адрес)

Правлению объединения под названием *Союз русских литераторов*

и журналистов в Польше

в местонахождении

(адрес)

Редакция еженедельника Меч

Согласно статье 24 об Объединениях от 7.X.1932 г. (Законодательный вестник Польской Речипосполитой, No. 94, статья 808) прошу предоставить в течение 14-ти дней, считая со следующего дня после дня получения [сего письма]:

1. Общий отчет о деятельности объединения,
2. Финансовый доклад, охватывающий все доходы и расходы, как и всю финансовую деятельность объединения,
3. Списки действительного состава правления с адресами его членов, с датой общего собрания, во время которого было избрано правление, *вместе с копией протокола.*
4. Точный адрес объединения с информацией на тему дней и времени работы.

В случае неисполнения требования, относительно - невыяснения в вышеуказанный срок причин невозможности предоставления отчетов, будет применен принудительный режим, предусмотренный в статьях 45-48 Распоряжения президента Польской Речипосполитой от 22.III.1928 (Законодательный вестник Польской Речипосполитой, No. 36, статья 342) о принудительном режиме в административном порядке.

Городской староста

Роспись

Печать:

Реферндарий

Получил 26/V.37

Роспись

Примечания:

¹ *Городской староста* = градоначальник; *староство* - название правления *повята* - административной единицы (*powiat* = уезд) в Польше; различаются городские и земские *повяты*, *староства*, *старосты*.

² *Реферндарий* - должностное лицо в межвоенной Польше; сегодня - *референт*.

³ *L. Gotoł.* = *Leon Gotołicki* – роспись Льва Николаевича Гомолицкого, секретаря Союза.

^a так в тексте; должно быть: *które by* = *которые бы* – орфограф. ошибка.

^b так в тексте; должно быть: *protokółu* = *протокола* – орфограф. ошибка.

^c так в тексте; должно быть: *w razie* = *в случае* - орфограф. ошибка.

2.

/машинопись – maszynopis/

Dnia ,, ,, Czerwca 1937 roku.

Do

Starostwa Grodzkiego Południowo-Warszawskiego

w miejscu

W odpowiedzi na pismo nr.B-31-918 z dnia 21-go maja 1937 roku Zarząd Związku Rosyjskich Literatów i Dziennikarzy w Polsce przesyła w załączeniu:

1. Sprawozdanie ogólne z działalności Stowarzyszenia,
2. Sprawozdanie rachunkowe za ubiegły rok budżetowy,
3. Listę aktualnego składu Zarządu wraz z odpisem ^aprotokołu^a,

oraz podaje do wiadomości, że Zarząd Stowarzyszenia mieści się w Warszawie przy ul.W Górskiego Nr.6 m.21,^beden^b z członków Zarządu przyjmuje pod podanym adresem codziennie od godz.12 do godz,13.

Prezes

Sekretarz

Перевод:

Дня " " июня 1937 года.

(кому)

Городское староство южно-варшавское
в местонахождении

Отвечая на письмо No B-31-918 от 21-го мая 1937 года, правление Союза русских литератов и журналистов в Польше доставляет в приложении:

1. Общий отчет о деятельности объединения,
2. Финансовый доклад за минувший бюджетный год.
3. Список действительного состава правления вместе с копией протокола,

и сообщает, что правление объединения находится в Варшаве на улице (адрес), один из членов правления принимает по указанному адресу ежедневно с 12-ти до 13-ти часов.

Председатель

Секретарь

Примечания:

^a так в тексте; должно быть: *protokótu* = *протокола* – орфограф. ошибка.

^b так в тексте; должно быть: *jeden* = *один* – пропущено *j*.

2.1.

/машинопись – maszynopis/

LISTA

członków Zarządu Związku Rosyjskich Literatów i Dziennikarzy w Polsce, obranego przez walne zgromadzenie Związku, odbyte w dniu 8-go lutego 1937 roku.

1. Aleksander ^aChirjakow^a, prezes – Warszawa, Słoneczna 50 m.15
2. Andrzej ^bFedorow^b, wice-prezes – Warszawa, Belwederska 46, m.10
3. Aleksander Würgler, skarbnik – Warszawa, Czeczota 33 m.6
4. Leon Gomolicki, sekretarz - Warszawa, Leszno 48 m.18
5. Sergiusz ^cWoyciechowski^c – Warszawa , Koszykowa 11 m.7

Перевод:

Список

членов правления Союза русских литераторов и журналистов в Польше, избраного общим собранием Союза, прошедшем 8-го февраля 1937 г.

1. Александр Хирьяков, председатель - (адрес)
2. Андрей Федоров, заместитель председателя - (адрес)
3. Александр Вюрглер, казначей - (адрес)
4. Лев Гомолицкий, секретарь - (адрес)
5. Сергей Войцеховский - (адрес)

Примечания:

^a так в тексте; должно быть: *Chiriakow* – орфограф. ошибка.

^b так в тексте; должно быть: *Fiedorow* – орфограф. ошибка; возможно, фонетическая интерференция - в польской орфографии эквивалентом русского мягкого *e* после согласной является *ie*.

^b так в тексте; в польском языке правильнее: *Wojciechowski* (*Войцеховский*).

2.2.

/машинопись – maszynopis/

Tłumaczenie z Rosyjskiego.¹

^aPROTOKUŁ^a

Dorocznego walnego zgromadzenia członków Związku Rosyjskich Literatów i Dziennikarzy w Polsce, odbytego w dniu 8-go lutego 1937 roku w lokalu Rosyjskiego Gimnazjum /ul.Miodowa 6 m.1/.²

Prezes Związku p.A.^bChirjakow^b zagał walne zgromadzenie o godz.8-mej ^cwiecz^c.w obecności 10-ciu członków Związku.

Na przewodniczącego walnego zgromadzenia jednomyślnie powołano o.Protoprezbitera T.Teodorowicza, na sekretarza – p.D.Majkowa.

Przewodniczący ogłasza następujący porządek ^ddz enny^d: 1.sprawozdanie z działalności ustępującego zarządu, 2. sprawozdanie rewizyjnej komisji, 3. przyjęcie nowych członków Związku, 4. wybory nowego zarządu, kandydatów na członków zarządu i komisji rewizyjnej i 5. sprawy bieżące.

Walne zgromadzenie akceptuje porządek dzienny bez zmian. Następuje ogłoszenie listów członków związku p.p.A.Dąbrowskiego, B.Klementjewa, M.Riazancewa, J.Roszczyckiego i J.Sokołowa, którzy podają motywa swej nieobecności na walnym zgromadzeniu i przekazują prawo głosu /patrz zał.1./³

Na wniosek przewodniczącego walnego zgromadzenia, sekretarz ustępującego Zarządu p.Gomolicki ogłasza sprawozdanie z ^edziałalności^e Zarządu /patrz.zał.2/⁴.

Sprawozdanie ze stanu kasy Związku ogłasza skarbnik p.A.Würgler. Sprawozdanie rewizyjnej komisji ogłasza p.W.Brand.

Walne zgromadzenie akceptuje jednomyślnie wniosek Komisji Rewizyjnej i uchwała podziękowanie ustępującemu Zarządowi za jego owocną pracę.

Walne Zgromadzenie przystępuje do dyskusji nad p.3 porządku dziennego – przyjęciem nowych członków. Sekretarz ogłasza dwie deklaracje: Z.Ogoń-Doganowskiej i W.Frederiksa. Przewodniczący udziela głosu p.W.Brandowi, który oświadcza, że przy przyjmowaniu nowych członków w poczet Związku trzeba pamiętać o ich kwalifikacjach literackich i dziennikarskich.

P.S.^fWoyciechowski^f oświadcza, że Związek nie może stanowić organizacji zawodowej i pożądane jest przystąpienie członków, nie posiadających niezbędnych kwalifikacji. Wystarczy, jeżeli wykazują zainteresowanie żywym słowem Rosyjskim w jego formie literackiej. Tego rodzaju osoby należy przyjmować do Związku jako członków wspierających, lecz ponieważ statut Stowarzyszenia tego nie przewiduje, należy dokonać rewizji statutu i wprowadzić do statutu artykuł o członkach wspierających.

Do tego wniosku p.S.^fWoyciechowskiego^f przyłączają się: o.Protoprezbiter T.Teodorowicz, ks.Łyszczyński-Trojekurow, p.W.Brand i inni.

Pada również propozycja zmiany nazwy Związku w połączeniu z rewizją statutu i z wprowadzeniem nowych artykułów do tego statutu.

P.S.^fWoyciechowski^f oświadcza, że Związek powinien być ośrodkiem Rosyjskiego życia literackiego w Polsce-wspierający mogliby ułatwić organizację regularnych wieczorów Związku.

P.L.Gomolicki mówi o konieczności urządzania wieczorów klubowych.

P.A.^gFedorow^g mówi o konieczności zwrócenia się do Władz z prośbą o zaakceptowanie zmian w statucie.

P.W.Brand składa wniosek o przegłosowanie propozycji p.A.^gFedorowa^g.

Ks.Łyszczyński-Trojekurow mówi o konieczności powierzenia opracowania projektu zmian w statucie nowoobranemu Zarządowi celem przedstawienia projektu do zatwierdzenia na następnym walnym zgromadzeniu.

Walne zgromadzenie jednomyślnie uchwała wniosek ks.Łyszczyńskiego-Trojekurowa.

~~Wybory nowego składu Zarządu odbywają się~~^h W głosowaniu tajnym odbywa się przyjęcie nowych członków Związku.

P.Z.Ogoń-Doganowska zostaje przyjęta do Związku większością 8-miu głosów przeciwko 2-m., p.W.Frederiks – większością 6-ciu głosów przeciwko 4-m.

Wybory nowego składu Zarządu odbywają się w głosowaniu tajnym. W skład Zarządu zostają wybrani: p.p. L.Gomolicki /9 głosów/, A.^gFedorow^g /9 głosów/, S.^fWoyciechowski^f /7 głosów/, A.Chiriakow /7 głosów/, A.Würgler /6 głosów/. Na kandydatów zostają wybrani: p.p.Z.Koncewicz-Siemienowowa i D.Majkow.

Do komisji rewizyjnej zostają wybrani: o.Protoprezbiter T.Teodorowicz, p.L.Łyszczyński-Trojekurow i M.Riazancew.

Walne zgromadzenie przechodzi do spraw bieżących. P.L.Gomolicki informuje walne zgromadzenie, że Rosyjskie Kulturalno-Historyczne Muzeum przy Rosyjskim Wolnym Uniwersytecie w Pradze zwróciło się do Związku z prośbą o przysłanie wszystkich biograficznychⁱ materiałówⁱ o zagranicznych pisarzach, zebranych przez Związek.⁵

Walne zgromadzenie uchwała podziękowanie p.L.Gomolickiemu za pracę nad zebraniem tych życiorysów.

Protoprezbiter o.T.Teodorowicz proponuje, by Związek zajął się organizacją odczytu p.W.Bogdanowicza w dniu 28-go litego 1937 roku.

Walne zgromadzenie uchwała, że realizacja tego projektu byłaby rzeczą pożądaną.

P.S.^fWoyciechowski^f proponuje, by Związek należycie uczcił^j Joamięć^j ś.p.M.Arcybaszewa z okazji 10-tej rocznicy jego zgonu oraz powziął inicjatywę ~~urządzenia~~ urzędzenia w 1937 roku obchodu „Dnia Rosyjskiej Kultury”.proponując, by obchód ten połączono z urządzeniem wystawy^k Rosyjskich^k malarzy i obrazów świętych.

P.W.Brand popiera wniosek p.S.^fWoyciechowskiego^f.

Walne zgromadzenie uchwała wniosek p.S.^fWoyciechowskiego^f.

Wskutek wyczerpania porządku^k dzinnego^k przewodniczący o.Protoprezbiter T.Teodorowicz zamyka walne zgromadzenie o godz.10 min.30^c wiecz^c.

Przewodniczący /-/

Protoprezbiter T. Teodorowicz

Sekretarz /-/

D. Majkow

Za zgodność⁶

Примечания:

¹ *Tłumaczenie z Rosyjskiego* = Перевод с русского языка. Перевод осуществлен по рукописному Протоколу годового Общего собрания членов Союза русских писателей и журналистов в Польше, состоявшегося 8. II. 1937 г. в помещении Русской гимназии (см.: *Протоколы общих собраний членов Союза. С приложениями. 1937. II. 8-1939. II. 25.*).

² Русская восьмилетняя гимназия - с 1924 г. известна под названием *Русские гимназические курсы* (Miodowa 15); с 1929 г. - гимназия (Miodowa 21/7); в начале 30-х лет получила права правительственных школ; с 1929 г. директором гимназии состоял И.Ф. Голубовский.

³ *Повестка дня принимается Собранием без поправок, после чего следует оглашение писем членов Союза А.С. Домбровского, В.Ф. Клементьева, П.А. Рязанцева, Ю.Г. Роцицкого и Г.Г. Соколова, в которых вышепоименованные лица объясняют мотивы своего отсутствия на Собрании и передают права своих голосов* (См. приложение № 1). – см.: *Протоколы общих собраний членов Союза. С приложениями. 1937. II. 8-1939. II. 25.*; письма А.С. Домбровского и Ю.Г. Роцицкого не сохранились.

⁴ *По предложению Председателя Собрания секретарь уходящего Правления, Л.Н. Гомолицкий оглашает отчет о деятельности Правления* (См. прилож. № 2). - относится к рукописному отчету за 1936/1937 гг.; отчет не сохранился.

⁵ В издании *Словарь русских зарубежных писателей* В.Ф. Булгакова (ed. G. Vaněčková; New York: Norman Ross Publishing Inc. 1993) этот вопрос представлен иначе. Булгаков рассказывает, что идея создать словарь русских зарубежных писателей возникла в голове Л.Н. Гомолицкого, который и начал приводить дело в жизнь, будучи членом и секретарем Союза русских писателей и журналистов в Польше. Работа велась на основании личных анкет Союза (анкетный опрос был вызван статьей в одном из номеров польских *Wiadomości Literackich* - т.н. советский номер (№. 47, 29.10.33), в котором между прочим было высказано мнение (Радек и др. сов. писатели), что никакой эмигрантской литературы нет и быть не может, даже в прямом смысле: никаких писателей нет). К анкетам подошли позже личные анкеты авторов, печатавшихся в *Молве*, данные из архива варшавской *За Свободу!*, *Литературного содружества*, юбилейного сборника парижских *Последних Новостей*, указатель из альманаха *Якорь*, анкеты из *Калифорнийского альманаха* и др. Со временем, работа была передана в Прагу, в РЗИА. В одном из писем Гомолицкого В.Ф. Булгакову написано: *Если хотите обязательно помянуть мое имя, то расскажите в предисловии историю книги: как Союз писателей в Варшаве собирал автобиографии писателей и как у секретаря Союза Л.Н. Гомолицкого явилась идея составить словарь зарубежных писателей.* (См.: *Словарь русских зарубежных писателей*).

⁶ так в тексте: *Za соотвeтствие* [перевода].

^a так в тексте; должно быть: *protokół* = *протокол* – орфограф. ошибка.

^b так в тексте; должно быть: *Chiriakow* – орфограф. ошибка.

^c так в тексте; должно быть: *wieczorem* = *вечером*, вечера – сокращение.

^d так в тексте; должно быть: *dziennu* = *дневной*; *дня* (*порядок дня* в значении *порядок заседания*) – пропущено *i*.

^e так в тексте; должно быть: *działalności* = *деятельности* – описка.

^f так в тексте; в польском языке правильнее: *Wojciechowski* (*Войцеховский*).

^g так в тексте; должно быть: *Fiedorow* – орфограф. ошибка; возможно, фонетическая интерференция - в польской орфографии эквивалентом русского мягкого *e* после согласной является *ie*.

^h так в тексте – *Выборы нового состава правления проводятся*.

ⁱ так в тексте; в современном польском языке: *materiałów* = *материалов*.

^j так в тексте; должно быть: *ramięć* = *память* – описка.

^k так в тексте; должно быть: *rosyjskich* = *русских* (прилагательное) – орфограф. ошибка, описка.

^l так в тексте; должно быть: *dziennego* = *дневного*; *дня* (*порядок дня* в значении *порядок заседания*) – пропущено *e*.